

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-011-01/2014
P/14/023

02164814

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/14/023 – Produkcja zewnętrzna dla TVP S.A. Oddział Białystok

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku

Kontrolerzy

1. Beata Pawłowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89565 z dnia 14 kwietnia 2014 r.
2. Andrzej Juchnicki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 89583 z dnia 24 kwietnia 2014 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Jednostka kontrolowana

Oddział Terenowy Telewizji Polskiej S.A. w Białymstoku („OTV Białystok” lub „Oddział”), ul. Włókiennicza 16A, 15-464 Białystok

Kierownik jednostki kontrolowanej

Grzegorz Sawicki, dyrektor OTV Białystok¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², realizację przez Oddział zakupów audycji telewizyjnych od producentów zewnętrznych w latach 2011 – 2014 (I kwartał).

Powyższa ocena wynika z nabywania audycji telewizyjnych głównie od producentów zewnętrznych zapewniających wkład finansowy sponsorów, ograniczania kosztów działalności Oddziału oraz zabezpieczenia interesów ekonomicznych OTV Białystok w umowach zawieranych z producentami zewnętrznymi.

Stwierdzone nieprawidłowości miały głównie charakter formalny i dotyczyły:

- a) niezarejestrowania w Systemie Rejestrowania i Oceny Propozycji Audycji Telewizyjnych („ROPAT”) propozycji niektórych programów lub ich nieterminowego rejestrowania i oceniania,
- b) zawarcia dwóch umów z producentami zewnętrznymi, którzy nie złożyli pisemnych ofert i kosztorysów,
- c) nieterminowego rejestrowania umów z producentami zewnętrznymi w centralnym rejestrze umów,
- d) przyjmowania od producentów zewnętrznych ofert bez oświadczeń o zapoznaniu się z treścią Instrukcji współpracy³ i wyrażeniu zgody na określony w niej tryb, terminy i zasady współpracy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. System realizacji zakupów produkcji zewnętrznej dla OTV Białystok

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z regulaminami organizacyjnymi OTV Białystok, obowiązującymi w latach 2011 – 2014 (I kwartał)⁴, do zakresu jego działania należało m.in.: tworzenie i rozpowszechnianie programu regionalnego, a przede wszystkim regionalnych audycji informacyjnych, publicystycznych i reportaży, zlecenie produkcji i nabywanie audycji telewizyjnych od producentów zewnętrznych,

¹ Od 14.06.2012 roku. Wcześniej, od 10.02.2010 r. do 13.06.2012 r. funkcję p.o. dyrektora Oddziału pełniła Agnieszka Romaszewska – Guzy.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

³ „Instrukcja współpracy TVP S.A. z producentami zewnętrznymi audycji telewizyjnych”, ustalona w załączniku do uchwały nr 86/1997 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A. z 8.07.1997 r., zwana dalej „Instrukcją współpracy”.

⁴ Uchwała nr 539/2013 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A. z 6.11.2013 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. w Białymstoku, poprzedzona uchwałą Zarządu w tej sprawie nr 453/2011 z 19.07.2011 r., zmienioną uchwałą Zarządu nr 538/2012 z 31.10.2012 r. i uchwałą Zarządu nr 724/2010 z 19.10.2010 r.

zgodnie z obowiązującymi z Spółce procedurami. Procedury takie zostały ustalone w Instrukcji współpracy. [Dowód: akta kontroli str. 156-176, 372-381]

1.1. W latach 2011 – 2014 (I kwartał) koszty netto OTV Białystok związane z nabyciem audycji telewizyjnych od producentów zewnętrznych wyniosły 1.492,1 tys. zł, z czego:

- 1.432,4 tys. zł to koszty zakupu audycji zrealizowanych przez producentów zewnętrznych, w tym 694,8 tys. zł na zamówienie TVP S.A. oraz 737,6 tys. zł na podstawie ofert producentów zewnętrznych,
- 54,2 tys. zł to koszty nabycia licencji do korzystania z audycji, utworów słownych, muzycznych, choreograficznych oraz zdjęć,
- 5,5 tys. zł to koszty koprodukcji (zrealizowano dwie koprodukcje o łącznej wartości 25,7 tys. zł, w tym wkład finansowy OTV Białystok – 2,0 tys. zł, a rzeczowy – 3,5 tys. zł).

[Dowód: akta kontroli str. 6, 120-123]

1.2. W okresie objętym kontrolą OTV Białystok nie posiadał wieloletnich planów wydatków na zakup produkcji zewnętrznej. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że nie jest możliwe opracowanie takich planów, ze względu na brak wiedzy na temat budżetu jaki zostanie przyznany w ciągu kilku kolejnych lat. Działalność OTV Białystok opierała się na rocznych planach ekonomiczno-finansowych. [Dowód: akta kontroli str. 8-9]

W latach 2011 – 2013 koszty zewnętrzne Oddziału systematycznie malały i wynosiły odpowiednio 13.213,6 tys. zł, 12.058,9 tys. zł i 11.038,7 tys. zł (zmniejszyły się o 16,5%), w tym zakupu programów stanowił⁵: 3,2%, 4,4% i 3,5%, a zakupu licencji⁶: 0,11%, 0,10% i 0,18%. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że produkcje zewnętrzne są nabywane w niewielkich ilościach, każdorazowo pod warunkiem korzystnych warunków ich pozyskania.

[Dowód: akta kontroli str. 10-11]

OTV Białystok był zobligowany do zapewnienia określonej ilości godzin programu dziennie i jednocześnie – zgodnie z art. 15a ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji⁷ – przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów. W czasie przeznaczonym na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%.

W latach 2011 – 2014 (I kwartał) Oddział wywiązywał się z ww. obowiązku ustawowego. Udział audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w ogólnym czasie nadawanych programów w każdym kwartale przekraczał 10% (wynosił od 16,2% do 26,2%), z tego od 61,1% do 95,6% stanowiły programy wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie. Z uwagi na malejący budżet, w OTV Białystok ograniczono jednak zakup produkcji na własność. Według stosowanej przez Oddział praktyki, audycje telewizyjne były głównie zamawiane u producentów, którzy zapewniali zabezpieczenie finansowe na pokrycie kosztów produkcji, np. w postaci sponsora (z wyjątkiem audycji informacyjnych i publicystycznych, które zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji nie mogą być sponsorowane). W dużej części wykorzystywano także audycje w ramach wymiany międzyoddziałowej oraz z anten centralnych (np.: TVP1, TVP2, TV Kultura), co skutkowało niższymi kosztami zakupu (koszty emisji i przegrzań oraz zakupu licencji wynosiły np. 10 zł za odcinek). Przykładowo w grudniu 2013 roku, na 136 godzin i 15 minut emisji, programy zakupione na własność zajmowały 12 godzin i 10 minut (9% czasu antenowego), a pozyskane z wymiany i na podstawie umów licencyjnych około 45 godzin (33% czasu). [Dowód: akta kontroli str. 12-24, 25-31, 136-141, 301-311]

⁵ Łącznie z kosztami amortyzacji praw autorskich dotyczących zakupu audycji.

⁶ Łącznie z kosztami amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych oraz kosztami licencji opłaconych Stowarzyszeniu Autorów ZAIKS.

⁷ Dz. U z 2011 r. Nr 43, poz. 226 ze zm.

Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że analizy dotyczące możliwości wykorzystania własnych zasobów ludzkich i technologicznych przeprowadzono na bieżąco, każdorazowo przy zleceniu audycji lub uruchamianiu kolejnych ramówek. Analiz tych nie dokumentowano.

[Dowód: akta kontroli str. 301-311]

1.3. Analiza 26 audycji telewizyjnych, objętych 26 umowami⁸ o łącznej wartości netto 679,0 tys. zł, zawartymi w latach 2010 – 2013 z producentami zewnętrznymi (realizowano je w latach 2011 – 2014), wykazała że:

- trzy propozycje, będące nowymi programami (reportaż pt. „Kresy sercem pisane”, film dokumentalny pt. „Pamięć Biskupa Mirona” i reportaż pt. „Na Iwana na Kupala”) nie zostały zarejestrowane i ocenione w systemie ROPAT. W myśl § 3 uchwały nr 158/2006⁹, rejestracji w ROPAT podlegają wszystkie zgłaszane propozycje audycji telewizyjnych, z wyłączeniem zwiastunów audycji, oprawy i reklamy, audycji informacyjnych, licencji filmowych i sportowych oraz audycji szybkiego przebiegu, tj. poświęconych aktualnym, niespodziewanym wydarzeniom, krótkich form reportażowych i dokumentalnych produkowanych na potrzeby audycji cyklicznych, a także transmisji uroczystości, wydarzeń, koncertów, które nie wiążą się z zakupem licencji,
- sześć propozycji zostało zarejestrowanych i ocenionych w systemie ROPAT. Dwie propozycje zostały do systemu wprowadzone i ocenione przed zawarciem umów z podmiotami zewnętrznymi, dwie wprowadzono i oceniono w systemie po zawarciu umów („Festiwal filmów przyrodniczych” i „Suwalski jarmark folkloru”), a dwie kolejne („Spełnieni” i „Strefa książki”) zostały wprowadzone przed, a ocenione po zawarciu umów,
- pozostałe (17) propozycje audycji nie podlegało rejestracji w systemie ROPAT.

[Dowód: akta kontroli str. 32-36, 191-207, 382]

W wyniku analizy 26 umów z podmiotami zewnętrznymi stwierdzono, że:

- zawarcie umów z czterema podmiotami (których propozycje audycji telewizyjnych zostały zarejestrowane w systemie ROPAT) nastąpiło od jednego do 12 dni po zarejestrowaniu (średni czas pomiędzy zarejestrowaniem propozycji w tym systemie, a zawarciem umowy wynosił pięć dni),
- sześć z ośmiu propozycji podlegających zarejestrowaniu i zaopiniowaniu w systemie ROPAT zostało do tego systemu wprowadzone, a dwóch propozycji koprodukcji do systemu nie wprowadzono,
- nie wystąpił przypadek rezygnacji z realizacji propozycji audycji po zarejestrowaniu i zaopiniowaniu jej w systemie ROPAT bądź realizacji propozycji bez zawarcia umowy z podmiotem zewnętrznym.

[Dowód: akta kontroli str. 32-36]

1.4. Zasady postępowania przy zamawianiu audycji przez jednostki organizacyjne TVP S.A. zostały ustalone w części III Instrukcji współpracy „Audycje wyprodukowane na zamówienie TVP S.A.”, a tryb postępowania po otrzymaniu oferty podmiotu zewnętrznego uregulowano w części IV Instrukcji współpracy „Audycje wyprodukowane na podstawie oferty producenta zewnętrznego”.

[Dowód: akta kontroli str. 147-176]

Zgodnie z pkt 1 części III Instrukcji współpracy, audycje produkowane na zamówienie Oddziału podlegały formule konkursowej (ogłoszenie publiczne lub indywidualne zaproszenie do składania ofert, skierowane do co najmniej trzech podmiotów). W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach, produkcja audycji mogła nastąpić w trybie indywidualnym, z odpowiednim uwzględnieniem zasad Instrukcji współpracy. Pismem okólnym z 11 kwietnia 2012 r.¹⁰ (OTV Białystok otrzymał je 13 maja

⁸ W tym: [1] 19 umów na łączną kwotę 386,9 tys. zł zawartych z inicjatywy producentów zewnętrznych (13 na kwotę 132,5 tys. zł dotyczyło nowych produkcji, a sześć na kwotę 254,4 tys. zł – kontynuacji programów emitowanych w latach wcześniejszych). Podstawą zawarcia 11 umów na kwotę 116,6 tys. zł dotyczących nowych produkcji były pisemne oferty podmiotów zewnętrznych, a osiem umów na kwotę 270,3 tys. zł zawarto bez pisemnych wniosków; [2] siedem umów na kwotę 292,1 tys. zł zawartych z inicjatywy OTV Białystok (pięć na kwotę 241,9 tys. zł dotyczyło kontynuacji programów, a dwie na kwotę 50,2 tys. zł nowych produkcji). W przypadku, gdy umowa dotyczyła kilku audycji, analizowano zakup jednej produkcji i wartość tej umowy określona została tylko dla tej produkcji.

⁹ Uchwała nr 158/2006 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A. z 30.03.2006 r. w sprawie wprowadzania Systemu Rejestracji i Oceny Propozycji Audycji Telewizyjnych, zmieniona uchwałą nr 581/2006 z 27.10.2006 r.

¹⁰ Pismo okólnie nr 22/2012 Prezesa Zarządu TVP S.A. z dnia 11.04.2012 r. w sprawie wykorzystania formuły konkursowej do pozyskiwania nowych audycji w jednostkach programowych.

2014 r., tj. w trakcie kontroli NIK) Prezes Zarządu TVP S.A. zobowiązał dyrektorów jednostek organizacyjnych do:

- pozyskiwania nowych audycji lub ich części w drodze konkursów, organizowanych z uwzględnieniem postanowień Instrukcji współpracy,
- powoływania w skład komisji konkursowych, poza przedstawicielami jednostek organizacyjnych, przedstawicieli innych jednostek organizacyjnych TVP S.A. oraz ekspertów zewnętrznych. [Dowód: akta kontroli str. 147-176]

Z inicjatywy OTV Białystok zawarto z podmiotami zewnętrznymi siedem umów (z 26 analizowanych) na kwotę 292,1 tys. zł, z czego pięć dotyczyło kontynuacji programów, a dwie nowych produkcji¹¹. W żadnej z tych spraw, zawarcie umowy nie zostało poprzedzone konkursem ofert, a przyczyny rezygnacji z trybu konkursowego nie zostały udokumentowane (problem ten opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”). [Dowód: akta kontroli str. 382]

Zgodnie z pkt 1 części IV Instrukcji współpracy „Audycje wyprodukowane na podstawie oferty producenta zewnętrznego”, Oddział był zobligowany do przyjęcia, analizy i oceny pisemnych ofert producentów zewnętrznych, które miały zawierać scenariusz lub konspekt oraz kosztorys zgodny z wymogami obowiązującymi w TVP S.A. (do 1 marca 2011 r. obowiązywał „kosztorys wstępny”, a od 1 marca 2011 roku „kosztorys wzorcowy”, zaś ich wzoru określono w załączniku nr 6 do Instrukcji współpracy). Wzór oferty („Formularz propozycji”) został określony w zarządzeniach wewnętrznych dyrektora OTV Białystok¹² i zawierał m.in. dane o długości programu, miejscu realizacji audycji, koszcie jej realizacji wg kosztorysu, kwocie sponsoringu oraz skrót propozycji. [Dowód: akta kontroli str. 147-176]

Na podstawie ofert producentów zewnętrznych zawarto 19 (z 26) analizowanych umów, z czego sześć dotyczyło kontynuacji programów, a 13 nowych produkcji. Zawarcie 11 (z 13) umów zostało poprzedzone złożeniem przez producentów zewnętrznych pisemnych ofert (w 10 przypadkach na Formularzu propozycji, a w jednym jako „prośba o dofinansowanie projektu”), do których zostały dołączone kosztorysy na drukach innych niż określone w załączniku nr 6 do Instrukcji współpracy. Pozostałe dwie umowy zawarto bez pisemnych ofert i kosztorysów. [Dowód: akta kontroli str. 382]

Stosownie do pkt 5 części III i pkt 2 części IV Instrukcji współpracy, oferty powinny zawierać oświadczenie producenta zewnętrznego, że zapoznał się z treścią Instrukcji i wyraża zgodę na określony w niej tryb, terminy i warunki współpracy. [Dowód: akta kontroli str. 147-176]

W żadnej ze spraw dotyczących nowych produkcji realizowanych zarówno na zamówienie OTV Białystok (2), jak i z inicjatywy producentów zewnętrznych (13), od oferentów nie wyegzekwowano takiego oświadczenia. [Dowód: akta kontroli str. 382]

Uwagi dotyczące badanej działalności

Dwie umowy na kwotę netto 50.200 zł zawarte z inicjatywy OTV Białystok na produkcję nowych audycji telewizyjnych, tj. z 17 lutego 2012 r. dotycząca filmu promocyjnego pt. „Podlaska strategia innowacji – budowa systemu wdrażania” i z 25 lipca 2012 r. w sprawie reportażu pt. „Weekend w regionie – Sokoły”, nie zostały poprzedzone konkursem ofert, wymaganym pkt 1 części III Instrukcji współpracy, a przyczyny odstąpienia od konkursu nie zostały udokumentowane. W pierwszej sprawie, wybór producenta filmu promocyjnego został uzgodniony ze zlecającym produkcję Oddziałowi, a w drugiej, wyłoniony producent zapewnił wkład sponsorski przewyższający koszty zakupu audycji. [Dowód: akta kontroli str. 32-37]

Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że przy wyborze producentów programów realizowanych na zlecenie OTV Białystok nie stosowano konkursów ze względu na brak środków finansowych i z roku na rok mniejszy budżet Oddziału. Wskazał, że w myśl pisma okólnego z 11 kwietnia 2012 r. OTV Białystok nie byłby w stanie opłacić ekspertów zewnętrznych będących członkami komisji konkursowych. Dyrektor zwrócił uwagę na zapis § 2 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 1 do uchwały

¹¹ Umowa z 17.02.2012 r. dotycząca filmu promocyjnego pt. „Podlaska strategia innowacji – budowa systemu wdrażania” i umowa z 25.07.2012 r. w sprawie reportażu pt. „Weekend w regionie – Sokoły”.

¹² Zarządzenia wewnętrzne dyrektora OTV Białystok: nr 4/2010 z 26.08.2010 r., nr 2/2011 z 12.04.2011 r., nr 4/2012 z 20.07.2012 r. i nr 1/2013 z 2.01.2013 r. w sprawie zasad sporządzania, akceptacji oraz zatwierdzania: dokumentów programowych, produkcyjnych oraz umów cywilnoprawnych ze współpracownikami, zwane dalej „zarządzeniami wewnętrznymi nr 2/2011, 4/2012 i 1/2013”.

nr 56/2001 Zarządu TVP S.A.¹³, zgodnie z którym jednostki organizacyjne TVP S.A. mogą „zlecać produkcję audycji telewizyjnych poprzez akceptację ofert złożonych przez potencjalnych producentów z ich inicjatywy”. Dodał także, że OTV Białystok zamawiał audycje generujące niskie koszty i spełniające kryteria takie jak: opłacalność propozycji (ze względu na przychody OTV Białystok wymagano sponsoringu), zgodność z linią programową Oddziału, atrakcyjność propozycji oraz gwarancja wysokiej jakości i terminowości realizacji propozycji wynikająca z dotychczasowej współpracy. [Dowód: akta kontroli str. 301-311]

NIK zauważa, że postanowienia ww. uchwały nr 56/2001 dotyczą funkcjonowania wewnętrznego systemu producenckiego i nie zawierają zapisów zwalniających jednostki organizacyjne TVP S.A. z obowiązku stosowania procedury określonej w Instrukcji współpracy, tj. wyboru w trybie konkursu ofert audycji wyprodukowanych na zamówienie TVP S.A. przez producentów zewnętrznych.

[Dowód: akta kontroli str. 446-471]

Poprzednia p.o. dyrektora podała, że umowa na realizację filmu „Podlaska strategia innowacji (...)” została zawarta bez konkursu ofert ze względu na jego specyficzną formę produkcji. Wybór producenta nastąpił w wyniku uzgodnienia z podmiotem, na zlecenie którego powstał film. Przy wyborze producenta kierowano się zarówno preferencjami zamawiającego jak i wysoką jakością filmów promocyjnych przez niego zrealizowanych (za swoje prace otrzymał jesienią 2010 roku Grand Prix Festiwalu filmów promocyjnych w Gdyni). Dodała, że w przypadku tego filmu skorzystała z prawa zamówienia produkcji audycji w trybie indywidualnym.

[Dowód: akta kontroli str. 441-445]

Opis stanu
faktycznego

1.5. Zarząd TVP S.A. nie ustalił oddziałom terenowym zasad szacowania i negocjowania kosztów audycji nabywanych od producentów zewnętrznych, a OTV Białystok nie opracowała wewnętrznych procedur w tym zakresie (nie było takiego wymogu). W analizowanej próbie 26 spraw, nie było dokumentów z szacowania i negocjowania kosztów zakupu audycji telewizyjnych. Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że koszty audycji nabywanych od producentów zewnętrznych były każdorazowo analizowane w oparciu o wewnętrzne wytyczne w sprawie zasad sporządzania, akceptacji oraz zatwierdzania dokumentów programowych, produkcyjnych oraz umów cywilnoprawnych. Zastosowane zasady pozwoliły na znaczne obniżenie kosztów wewnętrznych Oddziału i zamknięcie 2013 roku bez przekraczania budżetu jednostki.

[Dowód: akta kontroli str. 301-311]

Porównanie kosztów (jednego odcinka programu) ustalonych w 21 (z 26) analizowanych przez NIK sprawach (pozostałe pięć produkcji dotyczyło dwóch koprodukcji i trzech pojedynczych gatunków audycji: film promocyjny, program rozrywkowy, publicystyka kulturalna) potwierdziło stosowanie zbliżonych kosztów w przypadku reportaży (11 spraw w badanej próbie) i programów publicystyczno-społeczno-ekonomicznych (10 spraw). I tak:

- w przypadku reportaży, koszty produkcji jednego odcinka wynosiły od 1.659 zł do 3.275 zł (w dwóch sprawach do 2.000 zł, w ośmiu między 2.000 zł a 3.000 zł, a w jednej ponad 3.000 zł),
- w przypadku programów publicystyczno-społeczno-ekonomicznych, koszty produkcji jednego odcinka wynosiły od 780 zł do 2.589 zł (w trzech do 1.000 zł, w dwóch do 2.000 zł i w pięciu do 3.000 zł).

Koszty zakupu audycji telewizyjnych w analizowanych sprawach były uzależnione od formy audycji, miejsca i czasu jej realizacji oraz innych uwarunkowań, takich jak np. liczebność ekipy realizacyjnej, technologia realizacji, czy właściciel sprzętu (producenta lub OTV Białystok).

[Dowód: akta kontroli str.117]

W latach 2011 – 2013 koszty działalności operacyjnej OTV Białystok zmniejszyły się z 13.288 tys. zł, do 12.129 tys. zł i do 11.097 tys. zł, co przy przychodach rzędu odpowiednio 12.774 tys. zł, 9.250 tys. zł i 9.111 tys. zł skutkowało stratami netto w wysokości 486 tys. zł, 2.994 tys. zł i 1.954 tys. zł. Główną przyczyną spadku przychodów w tym okresie (o 3.663 tys. zł) były niższe wpływy z tytułu abonamentu (o 2.280 tys. zł) i reklam (o 921 tys. zł). Na spadek kosztów decydujący wpływ miały niższe koszty wynagrodzeń ogółem (o 661 tys. zł) i usług technicznych produkcji zewnętrznej (327 tys. zł).

[Dowód: akta kontroli str. 10-11]

¹³ Uchwała nr 56/2001 Zarządu TVP S.A. z 14.03.2001 r. w sprawie zmian w zasadach funkcjonowania wewnętrznego systemu producenckiego.

1.6. W OTV Białystok nie było sformalizowanych procedur negocjacyjnych z producentami zewnętrznymi audycji telewizyjnych, a negocjacje z takimi producentami nie były dokumentowane. Jak wyjaśnił Dyrektor OTV Białystok, negocjacje były prowadzone w formie ustnej przez osoby uprawnione, wskazane w zarządzeniach wewnętrznych dyrektora Oddziału nr 2/2011, 4/2012 i 1/2013 (sekretarz programu, kierownik Regionalnej Agencji Producentkiej kierownik Wydziału Ekonomicznego, tj. osoby odpowiedzialne w okresie objętym kontrolą za akceptację ofert i kosztorysów składanych przez producentów zewnętrznych). Dodał, że przedkładane oferty i proponowane przez producentów zewnętrznych koszty produkcji audycji telewizyjnych były analizowane na bieżąco, a poszczególne stawki za honoraria i poszczególne czynności przy realizacji audycji (koszty transportu, sprzętu oraz narzuty) – porównywane do stawek stosowanych przy produkcji własnej. [Dowód: akta kontroli str. 301-311]

W badanej próbie 26 spraw, przedłożone przez producentów zewnętrznych kosztorysy zostały zaakceptowane przez uprawnione osoby i zatwierdzone przez dyrekcję Oddziału. Przy audycjach sponsorowanych (17 z 26 badanych spraw) koszty bezpośrednio były w 12 sprawach od 136 zł do 980 zł wyższe od zaleconych przez dyrektora Oddziału (od 12 kwietnia 2011 r. do 20 lipca 2012 r. nie powinny przekraczać kwoty dofinansowania pomniejszonej o 30%, od 21 lipca 2012 r. do 2 stycznia 2013 r. pomniejszonej o 40%, a od 2 stycznia 2013 r. pomniejszonej o 50%), a w pięciu sprawach niższe od 1 zł do 541 zł od zaleconych. Przy czym tylko w jednej z 17 spraw udział przychodów z tytułu sponsoringu był niższy od kosztów bezpośrednich nabycia audycji (98%), a w pozostałych 16 sprawach wyższy od 6% do 165%. [Dowód: akta kontroli str. 427]

1.7. Wzory umów zawieranych przez jednostki organizacyjne TVP S.A. z producentami zewnętrznymi zostały przez Zarząd TVP S.A. ustalone w załącznikach nr 1–5 do Instrukcji współpracy¹⁴. Zgodnie z pkt 4 części I „Zasady ogólne” tej Instrukcji:

- zalecono stosowanie powyższych wzorów w ich pełnym brzmieniu i dopuszczono modyfikacje „wyłącznie z ważnych powodów, w zależności od okoliczności mających wpływ na treść stosunków z danym kontrahentem”,
- w zależności od rodzaju umowy, integralną jej częścią były: scenariusz (konspekt), harmonogram produkcji i kosztorys wstępny. [Dowód: akta kontroli str. 147-176]

Z kolei uchwałą z 29 sierpnia 2006 r. Zarząd TVP S.A.¹⁵:

- ustalił zasady przygotowania, opiniowania i zawierania umów oraz postanowił, że należy zachować inną lub dodatkową procedurę niezbędną do zawarcia umowy, jeśli wynikała ze Statutu lub innych przepisów obowiązujących w TVP S.A. (§ 1 ust. 1 i 2),
- zezwolił dyrektorom jednostek organizacyjnych na wprowadzenie pismem służbowym w podległej jednostce wzoru umowy zaakceptowanej przez Biuro Finansów i radcę prawnego. Do dnia zakończenia kontroli NIK dyrektor OTV Białystok nie wprowadził wzoru umowy stosowanej w Oddziale (§ 5 a ust. 1). [Dowód: akta kontroli str. 177-190]

Uchwałą z 18 listopada 2008 r. Zarząd TVP S.A.¹⁶ (OTV Białystok otrzymał tę uchwałę 13 maja 2014 r., tj. w trakcie kontroli NIK) zobowiązał dyrektorów jednostek organizacyjnych do zamieszczania w umowach zawieranych z producentami zewnętrznymi audycji telewizyjnych postanowień o następującej treści:

- „1) TVP S.A. jest wyłącznie uprawniona do zawierania umów ze sponsorami audycji,
- 2) w razie zawarcia przez TVP S.A. umów sponsorskich na wykorzystanie danego produktu/usługi do realizacji audycji, producent zobowiązuje się do wykorzystania tego produktu/usługi w danej audycji. Kontrole prawidłowości wykorzystania produktu/usługi, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zawartą umową sponsorską, sprawuje w imieniu TVP S.A. Biuro Reklamy,

¹⁴ Załącznik nr 1 - wzór umowy dotyczącej zrealizowania i nabycia praw do audycji wyprodukowanej na zamówienie TVP S.A., załącznik nr 2 - wzór umowy dotyczącej nabycia praw do audycji, do której autorskie prawa majątkowe służą producentowi zewnętrznemu, załącznik nr 3 - wzór umowy koprodukcyjnej.

¹⁵ Uchwała nr 464/2006 Zarządu TVP S.A. z 29.08.2006 r. w sprawie postępowania przy zawieraniu umów, zwana w dalszej treści „Uchwałą w sprawie umów”, zmieniona uchwałą nr 556/2010 Zarządu TVP S.A. z 22.07.2010 r.

¹⁶ Uchwała nr 591/2008 Zarządu TVP S.A. z 18.11.2008 r. w sprawie obowiązku zamieszczania w umowach zawieranych z producentami zewnętrznymi audycji telewizyjnych postanowień dotyczących sponsoringu, zwana dalej „uchwałą w sprawie sponsoringu”.

3) jeżeli korzystanie z produktu uzyskanego od sponsora wiązać się będzie z koniecznością poniesienia przez producenta jakichkolwiek kosztów, to warunki poniesienia tych kosztów, jak również ich wysokość zostaną określone w odrębnej umowie zawartej między TVP S.A. a producentem". [Dowód: akta kontroli str. 293]

Wyniki analizy przestrzegania przez OTV Białystok wymogów wprowadzonych ww. uchwałami, pod kątem zabezpieczenia interesów TVP S.A. w 26 umowach zawartych z producentami zewnętrznymi, przedstawiono w pkt 2.3 niniejszego wystąpienia.

1.8. Zgodnie z uchwałami nr 333/2013 i 397/2013 Zarządu TVP S.A.¹⁷, w OTV Białystok terminowo:

- powołano trzyosobową Komisję ewaluacyjną do przeprowadzenia procedury promocji stanowiskowych w procesie restrukturyzacji¹⁸ i poinformowano pracowników o uruchomieniu procedury wyboru osób do pełnienia funkcji koordynacyjnych spośród pracowników zajmujących stanowiska dziennikarskie: publicysta, starszy redaktor, redaktor, redaktor prowadzący (5 sierpnia 2013 r.),
- przesłano dyrektorowi Biura Zarządzania Kapitałem Ludzkim TVP S.A. („BZKL”) protokoły Komisji ewaluacyjnej z zakończonej procedury promocji stanowiskowych (17 sierpnia 2013 r.). [Dowód: akta kontroli str. 383-394, 400-422]

W dniu 27 lutego 2014 r. pracownicy Oddziału zostali przez BZKL poinformowani o przeprowadzeniu w 2013 roku Procedury promocji stanowiskowej i możliwości przystąpienia do Procedury uzupełniającej przez osoby, które dotychczas nie wzięły udziału w aplikacji na stanowiska koordynacyjne. W związku ze zgłoszeniem jednego z pracowników OTV Białystok, dyrektor Oddziału powołał¹⁹ trzyosobową Komisję do przeprowadzenia ewaluacji uzupełniającej, która w ustalonym terminie (28 marca 2014 r.) sporządziła protokół (przekazany pracownikowi BZKL będącemu członkiem komisji). W odpowiedzi na wniosek BZKL, dyrektor Oddziału przygotował i terminowo (22 maja 2014 r.) przesłał wnioski o zmianę warunków pracy i płacy dla koordynatorów wybranych w procesie ewaluacji. [Dowód: akta kontroli str. 395-399]

W latach 2010 – 2013 średnie zatrudnienie (liczone w etatach) wynosiło 61,87, 56,55, 55,64, 51,91 i było nieznacznie wyższe od limitu etatów, wynoszącego odpowiednio: 60,25, 56, 54,50 i 51 (na 31 marca 2014 r. średnie zatrudnienie w etatach wynosiło 50 i było zgodne z limitem). W wyniku zwolnienia 16 i równoczesnego zatrudnienia czterech osób, stan osobowy zmniejszył się z 64 na koniec 2010 roku do 53 osób na koniec 2013 roku (na 31 marca 2014 r. zatrudnione były 52 osoby), w tym m.in. liczba dziennikarzy zmniejszyła się z 20 do 17 (na 31 marca 2014 r. – 15), a liczba montażystów z trzech do dwóch (na koniec marca 2014. – dwóch). W latach 2010 – 2014 w OTV Białystok nie zatrudniano charakterystatorów i grafików komputerowych. Od stycznia 2013 roku do grudnia 2014 roku nie zatrudniano żadnych nowych pracowników, co było zgodne z § 1 uchwały Zarządu TVP S.A z 10 czerwca 2013 r.²⁰. [Dowód: akta kontroli str. 423-426]

Zmniejszenie zatrudnienia w latach 2010 – 2013 wpłynęło na niższe koszty Oddziału z tytułu wynagrodzeń (wynagrodzenia osobowe i bezosobowe, honoraria pracowników i współpracowników), wynoszące odpowiednio 5.056 tys. zł, 5.190 tys. zł, 4.752 tys. zł i 4.529 tys. zł, co stanowiło 39,0%, 39,1%, 39,2% i 41,0% kosztów działalności operacyjnej (12.954, 13.288 tys. zł, 12.129 tys. zł i 11.039 tys. zł). [Dowód: akta kontroli str. 10-11]

¹⁷ Uchwała nr 333/2013 Zarządu TVP S.A. z 13.06.2013 r. w sprawie określenia strategicznych funkcji i obszarów działania TVP S.A. w zakresie programowym, realizacji telewizyjnej i filmowej oraz zbiorów programowych oraz uchwała nr 397/2013 Zarządu TVP S.A. z 31.07.2013 r. w sprawie wprowadzenia Procedury promocji stanowiskowej w procesie restrukturyzacji oraz zmiany uchwały nr 333/2013.

¹⁸ Pismo służbowe nr 2/2013 dyrektora OTV Białystok z 5.08.2013 r. w sprawie powołania Komisji ewaluacyjnej do przeprowadzenia w Oddziale procedury promocji stanowiskowych w procesie restrukturyzacji.

¹⁹ Pismem służbowym nr 2/2014 dyrektora OTV Białystok z 27.03.2014 r. w sprawie powołania Komisji ewaluacyjnej do przeprowadzenia w Oddziale ewaluacji uzupełniającej Procedury promocji stanowiskowych w procesie restrukturyzacji.

²⁰ Uchwała nr 299/2013 Zarządu TVP S.A. z 10.06.2013 r. w sprawie zatrudniania nowych pracowników w jednostkach organizacyjnych TVP S.A.

1.9. W latach 2010 – 2013 koszty Oddziału na produkcję audycji zakupionych od producentów zewnętrznych wzrosły z 495 tys. zł do 524 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie z 380 tys. zł do 389 tys. zł. Dane w zakresie kosztów zakupu audycji od firm zewnętrznych i czasu emisji zakupionych programów przedstawiono w zestawieniu:

Rok	Emisja produkcji zewnętrznych (w minutach)	Koszty ogółem na produkcję audycji zewnętrznych (w zł)	Koszty bezpośrednie na produkcję audycji zewnętrznych (w zł)	Kol. 3/2	Kol. 4/2
1	2	3	4	5	6
2010	1 746	495 000	380 000	283,51	217,64
2011	2 184	571 000	420 000	261,45	192,31
2012	2 484	706 000	509 000	284,22	204,91
2013	2 316	524 000	389 000	226,25	167,96

[Dowód: akta kontroli str. 428-440]

Koszty OTV Białystok na produkcję audycji zrealizowanych wewnętrznie zmniejszyły się z 8.152 tys. zł w 2010 roku do 7.340 tys. zł w 2013 roku, w tym koszty bezpośrednie z 3.066 tys. zł do 3.061 tys. zł. Dane w zakresie kosztów produkcji audycji zrealizowanych wewnętrznie i czasu emisji zakupionych programów przedstawiono w zestawieniu:

Rok	Emisja produkcji zewnętrznych (w minutach)	Koszty ogółem na produkcję audycji zewnętrznych (w zł)	Koszty bezpośrednie na produkcję audycji zewnętrznych (w zł)	Kol. 3/2	Kol. 4/2
1	2	3	4	5	6
2010	33 960	8 152 000	3 066 000	240,05	90,28
2011	32 232	8 285 000	3 433 000	257,04	106,51
2012	30 414	7 683 000	2 943 000	252,61	96,76
2013	30 330	7 340 000	3 061 000	242,00	100,92

[Dowód: akta kontroli str. 428-440]

Koszt (bezpośredni) jednej minuty audycji zakupionej od producentów zewnętrznych zmniejszył się z 217,64 zł w 2010 roku do 167,96 zł w 2013 roku i był wyższy od kosztu jednej minuty audycji zrealizowanych wewnętrznie (od 90,28 zł w 2010 roku do 100,92 zł w 2013 roku).

[Dowód: akta kontroli str. 428-440]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W systemie ROPAT nie zarejestrowano trzech (z dziewięciu zbadanych, które podlegały rejestracji w tym systemie) propozycji audycji telewizyjnych („Kresy sercem pisane”, „Pamięć Biskupa Mirona” i „Na Iwana na Kupała”), co było niezgodne z § 3 uchwały nr 158/2006.

[Dowód: akta kontroli str. 32-37]

Poprzednia p.o. dyrektora podała, że system ROPAT jest zaprojektowany by zapobiegać zabieraniu sobie projektów i plagiatom w przypadku poważnych produkcji telewizyjnych. Stosowanie tego systemu w przypadku niskobudżetowych i specyficznych produkcji mija się z celem.

[Dowód: akta kontroli str. 441-445]

2. OTV Białystok nie wyegzekwował od producentów zewnętrznych, przed podpisaniem z nimi umów, rejestracji propozycji audycji telewizyjnych w systemie ROPAT oraz dokonał oceny tych propozycji w systemie dopiero po zawarciu umów, co było niezgodne z załącznikiem do uchwały nr 158/2006. I tak:

– obie audycje pt. „Festiwal Filmów Przyrodniczych” i „Suwalski Jarmark Folkloru” zostały w systemie ROPAT zarejestrowane 24 lipca i ocenione 25 lipca 2013 r., a umowy na ich zakup zostały podpisane odpowiednio 2 i 22 lipca 2013 r.,

– audycje pt. „Spełnieni” i „Strefa książki” zostały w systemie ROPAT ocenione odpowiednio 10 stycznia i 14 lutego 2013 r., a umowy na ich zakup podpisane 4 stycznia i 13 lutego 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 32-37]

Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że Oddział przypominał, a nawet „zmuszał” producentów zewnętrznych do rejestracji propozycji audycji telewizyjnych w systemie ROPAT. Opóźnienia w dokonywaniu ocen audycji w tym systemie przez OTV Białystok wynikały z nawału pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 294-300]

3. Dwie umowy na kwotę netto 15.899 zł zawarte z inicjatywy producentów zewnętrznych (umowa z 3 września 2010 r. dotycząca koprodukcji pt. „Kresy sercem pisane” i umowa z 12 lipca 2011 r. w sprawie produkcji pt. „Na Iwana na Kupała”) nie zostały poprzedzone pisemnymi ofertami oraz kosztorysami zgodnymi z wymogami obowiązującymi w TVP S.A., co naruszało postanowienia ustalone w pkt 1 części IV Instrukcji współpracy.

[Dowód: akta kontroli str. 32-37, 40-45, 286]

Poprzednia p.o. dyrektora podała, że propozycja audycji „Kresy sercem pisane” została złożona w formie ustnej i była dla Oddziału atrakcyjna ze względów merytorycznych (chęć uhonorowania Stowarzyszenia Wspólnota Polska) oraz ekonomicznych (korzystny stosunek nakładów na produkcję do jej ceny). Audycja „Na Iwana na Kupała” została przyjęta jako gotowa audycja, następnie zostały uzgodnione koszty zakupu tej audycji. Dodała, że umowa była korzystna ze względów merytorycznych i finansowych.

[Dowód: akta kontroli str. 441-445]

4. We wszystkich 15 sprawach dotyczących nowych produkcji (dwóch realizowanych na zamówienie OTV Białostok i 13 z inicjatywy producentów zewnętrznych) oferty nie zawierały oświadczeń producentów zewnętrznych, że zapoznali się z treścią Instrukcji i wyrażają zgodę na określony w niej tryb, terminy i warunki współpracy, co naruszało pkt 5 części III i pkt 2 części IV Instrukcji współpracy.

[Dowód: akta kontroli str. 382]

Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że oświadczenie tej treści zamieszczony jest w umowach z producentami zewnętrznymi, gdyż nieuzasadnione jest tworzenie dwóch identycznych oświadczeń, tj. na etapie składania przez producenta oferty, a także przy zawieraniu umów, tym bardziej, że złożone przez producenta oświadczenie wraz z ofertą jeszcze przed jej zaopiniowaniem w żaden sposób nie wpływa na ocenę i akceptację oferty. Dyrektor Oddziału dodał, że w każdej chwili swoją ofertę np. drogą pocztową może złożyć do TVP S.A. w Białymstoku producent z innego miasta. Zmuszanie producenta (przed oceną przesłanej przez niego oferty) do wysłania dodatkowo oświadczenia staje się z ww. powodów niemożliwe, dla producentów nieistotne. Wymóg złożenia oświadczeń przez producentów jest więc egzekwowany już po pozytywnej akceptacji oferty w zapisach umów, które producenci potwierdzają własnoręcznym podpisem.

[Dowód: akta kontroli str. 342-348]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, przyjęty w OTV Białostok system zakupów audycji telewizyjnych od producentów zewnętrznych.

2. Zawieranie i realizacja przez OTV Białostok umów dotyczących produkcji zewnętrznej z przyjętym systemem zakupów

2.1. OTV Białostok zawarł 101 umów dotyczących produkcji zewnętrznej, realizowanych w latach 2011 – 2014 (I kwartał):

- 49 (z sześciu producentami) na zakup 20 audycji o łącznej wartości netto 1.755 tys. zł²¹, w tym na dziewięć audycji cyklicznych, realizowanych na podstawie więcej niż jednej umowy²². Przedmiotem zakupu były głównie reportaże i magazyny, w tym o charakterze informacyjnym (np. „Przegląd Suwalsko-Mazurski”, „Panorama Łomżyńska”) oraz audycje dla mniejszości narodowych (np. „Przegląd Ukraiński”, „Panorama Litewska”);
- dwie umowy koprodukcyjne o łącznej wartości netto 32,2 tys. zł, z czego:
  - w 2010 roku na produkcję kosztem 13,9 tys. zł audycji pt. „Kresy sercem pisane” (planowany wkład rzeczowy OTV Białostok w wysokości 3,9 tys. zł),
  - w 2011 roku na produkcję kosztem 18,3 tys. zł filmu dokumentalnego pt. „Pamięci Arcybiskupa Mirona” (zakładany wkład finansowy Oddziału 2,0 tys. zł, a rzeczowy 1,0 tys. zł);
- 50 umów (z 23 podmiotami) na zakup licencji o łącznej wartości netto 60,4 tys. zł²³, w tym 43 na licencje o łącznej wartości 18,5 tys. zł (od 6 zł do 150 zł za odcinek, w zależności od rodzaju audycji) uprawniające do korzystania z audycji (głównie reportaże oraz programów

²¹ Planowana wartość realizacji maksymalnej ilości odcinków w okresie objętym umową.

²² Umowy zawierane były na okres do jednego roku. W przypadku decyzji o kontynuacji cyklu, zawierano z producentem umowę na realizację odcinków w kolejnym okresie.

²³ Faktyczne koszty realizacji umów dotyczących zakupu licencji, przedstawione w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, były niższe w związku z tym, że część producentów nie wystawiła faktur za udostępnione audycje.

publicystyczno-społeczno-polityczno-ekonomicznych i popularno-naukowo-oświatowych), pięć na licencje o łącznej wartości 5,4 tys. zł (cztery umowy o wartości 1,3 tys. zł – 1,4 tys. zł i jedna za 1 zł) dotyczące wykorzystania utworów dźwiękowych i muzycznych oraz dwie na licencje o łącznej wartości 36,5 tys. zł uprawniające do wykorzystania zdjęć (w tym zdjęć lotniczych za 33 tys. zł). [Dowód: akta kontroli str.25-31]

2.2. W Oddziale nie skorzystano z możliwości, określonej w § 5a Uchwały w sprawie umów, do wprowadzenia przez dyrektora pismem służbowym, wzoru umów z producentami zewnętrznymi na zakup audycji. Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że w Oddziale obowiązywały wzory umów, określone w załącznikach do Instrukcji współpracy, które były dostosowywane do indywidualnego charakteru nabywanych audycji i każdorazowo podlegały obiegowi zgodnie z Uchwałą w sprawie umów. [Dowód: akta kontroli str. 301-311]

2.3. Wyniki analizy 26 umów wskazują m.in., że:

- siedem z nich dotyczyło audycji realizowanych na zamówione OTV Białystok (dwie na nowe jednoczynnikowe produkcje oraz pięć na kontynuację audycji cyklicznych), natomiast pozostałe 19 dotyczyło audycji zaproponowanych przez producentów zewnętrznych (dziewięć zawarto na nowe, jednoczynnikowe audycje, cztery na nowe cykle audycji, które następnie były kontynuowane na podstawie kolejnych umów i sześć na kontynuację wcześniejszych cykli);
- przedmiot wszystkich analizowanych umów był zgodny z profilem OTV Białystok, tj. celami programowymi dla Oddziałów Terenowych, określonymi w Strategii TVP na lata 2012 – 2015 (m.in. prezentowanie w jak najszerszym wymiarze lokalnej i regionalnej, bliskiej obywatelowi informacji i publicystyki oraz pełnienie funkcji edukacyjnych i szeroki udział w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego) oraz założeniami do rocznych planów programowych, uchwalonymi przez Zarząd TVP S.A. w latach 2011 – 2013;
- w każdym przypadku sporządzono „Metrykę umowy”, na wzorze określonym w załączniku do Uchwały w sprawie umów, na której pracownik służb ekonomiczno-finansowych oraz prawnik złożyli podpisy, potwierdzając uzgodnienie tych projektów umów (w 17 z 26 przypadkach, osoby podpisujące nie wskazały daty uzgodnienia);
- wszystkie umowy zostały podpisane w imieniu TVP S.A. przez osoby do tego upoważnione, na podstawie udzielonych im pełnomocnictw do dokonywania w imieniu TVP S.A. czynności zwykłego zarządu, w tym zaciągania zobowiązań do kwoty brutto 300 tys. zł (do 27 października 2011 r.) i do 150 tys. zł (od 28 października 2011 r.). W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zawierania umów o wartości przekraczającej ww. kwoty z producentami zewnętrznymi. Na każdej umowie podpis wraz z imienną pieczęcią składał także prawnik OTV Białystok;
- w analizowanych umowach nie stwierdzono zapisów sprzecznych z obowiązującymi wzorami ustalonymi w załącznikach do Instrukcji współpracy, a także zapisów niekorzystnych dla TVP S.A. Umowy zawierały przewidziane w ww. wzorach postanowienia zabezpieczające interesy TVP S.A., w tym mające na celu prawidłowe wykonanie umowy przez producentów zewnętrznych, m.in.:
  - umowy koprodukcyjne określały wysokość, rodzaj i proporcje wkładu, a także podział obowiązków koproducentów. Audycja stawała się wspólną własnością koproducentów, a autorskie prawa majątkowe przysługiwały stronom w częściach odpowiadających ich wkładowi w produkcję. Oddział zapewnił sobie nadzór programowo-artystyczny i produkcyjny nad realizacją filmu/audycji,
  - w umowach na zakup audycji zbywca oświadczał, że jest twórcą audycji i że przysługują mu autorskie prawa majątkowe i prawa pokrewne do nieograniczonego w czasie korzystania i rozporządzania audycją. Zapisano też, że zbywca ponosi odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich i pokrewnych oraz dóbr osobistych osób trzecich w audycji. Za nienależyte wykonanie umowy przewidziano kary umowne, a także możliwość obniżenia wynagrodzenia, w przypadku gdyby audycja nie spełniała wymogów technicznych obowiązujących w OTV Białystok. Każda z umów zawierała oświadczenie producenta, że zapoznał się z Instrukcją współpracy i wyraża zgodę na określone w niej zasady współpracy;

- do każdej umowy załączono kosztorys stanowiący podstawę ustalenia wynagrodzenia producenta zewnętrznego. Nie były one jednak sporządzane wg wzoru („Kosztorysu wzorcowego”), określonego w załączniku do uchwały nr 116/2011 z 15 lutego 2011 r.²⁴;
- w 12 (z 26) umowach przewidziano przy produkcji odpłatne korzystanie z zestawu zdjęciowego, dźwiękowego i/lub oświetleniowego należącego do Oddziału. Wynagrodzenie za udostępnienie sprzętu określone było wg obowiązującego „Cennika usług technicznych OTV Białystok”. W okresie objętym kontrolą przychód z tego tytułu w ramach analizowanych umów wyniósł 25,3 tys. zł netto;
- producenci zewnętrzni oraz koproducenci uregulowali zobowiązania finansowe wynikające z podpisanych umów;
- w badanej próbie nie wystąpiły przypadki aneksowania umów niezgodnego z interesem TVP S.A.;
- zapłata za nabywane audycje dokonywana była na podstawie prawidłowo wystawionych przez producenta zewnętrznego faktur:
  - kwoty wskazane na fakturach były zgodne z wysokością wynagrodzenia określoną w umowach. Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że „kosztorys stanowiący załącznik do umowy jest kosztorysem wynikowym, na podstawie którego odbywają się rozliczenia z producentem”,
  - wszystkie faktury zostały zatwierdzone pod względem merytorycznym przez osobę do tego upoważnioną (sekretarza programu, kierownika Regionalnej Agencji Producentckiej, kierownika Wydziału Realizacji i Techniki lub sekretarza redakcji),
  - audycje zostały przyjęte do emisji na podstawie przeglądu redakcyjnego, poświadczonego w formie protokołu przeglądu redakcyjnego lub – w przypadku audycji: „My Romowie”, „Panorama Litewska”, „Przegląd Suwalsko-Mazurski”, „Panorama Łomżyńska” – w formie podpisu na karcie nagrania osoby zatwierdzającej audycję do emisji;
- do końca I kwartału 2014 r. koszty realizacji 24 objętych analizą umów na zakup produkcji zewnętrznej wyniosły 535 tys. zł, co stanowiło 82,7% kosztów wynikających z analizowanych umów. Okresy, na które zawarto cztery z analizowanych umów (w 2014 roku) nie zostały jeszcze zakończone. Niższy koszt realizacji umów wynikał również z emisji mniejszej liczby odcinków niż zakładano (opłacane były wyłącznie odcinki wyemitowane), np. w 2011 roku zrealizowano 24 z 26 zakładanych odcinków audycji pt. „Konik”, a w 2012 roku 12 z 13 planowanych odcinków audycji pt. „Paramedyk”. Faktyczne koszty poniesione przez OTV w związku z realizacją obu analizowanych koprodukcji (finansowe i rzeczowe) wyniosły 5,5 tys. zł, przy zakładanych 6,9 tys. zł, co wynikało z niższych ostatecznych rozliczeń tych koprodukcji.

[Dowód: akta kontroli str. 38-135, 146, 247-290, 301-311, 337-341, 352-371]

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. W OTV Białystok do zawieranych umów dołączano kosztorysy na wzorach innych niż określony w uchwale nr 116/2011 Zarządu Spółki TVP S.A. z dnia 15 lutego 2011 r. („Kosztorys wzorcowy”). Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że załączane do umów z producentami zewnętrznymi kosztorysy zawierają elementy, które są niezbędne do prawidłowego rozliczenia umów. Dodał, że w kosztorysach są wyszczególnione między innymi „stawki honoracyjne” za poszczególne czynności realizacyjne, koszty transportu, koszty sprzętu, narzuty oraz suma końcowa. Usunięto zaś pozycje zerowe, niemające zastosowania przy danej produkcji. Wszystkie wymagane w kosztorysie wzorcowym kategorie kosztów mieszczą się więc na jednej stronie papieru, a nie na jedenastu stronach, jak w załączniku nr 1 do Uchwały nr 116/2011. Dzięki temu kosztorysy są przejrzyste i czytelne, co zdecydowanie ułatwia ich analizę, a zawartość merytoryczna jest zachowana.
[Dowód: akta kontroli str. 326-336]
2. Żadna z 26 analizowanych umów zawartych z producentami zewnętrznymi nie przewidywała zysku, a koszty pośrednie w przypadku 15 z nich ustalone zostały w wysokości 10%, co było niezgodne z postanowieniami Instrukcji współpracy, w myśl której (część V, pkt 3 i 5):

²⁴ Uchwała nr 116/2011 Zarządu TVP S.A. z 15.02.2011 r. w sprawie wprowadzenia ujednoliconego kosztorysu produkcyjnego i zmiany załącznika do uchwały nr 86/97 Zarządu Spółki TVP S.A. w sprawie „Instrukcji współpracy TVP S.A. z producentami zewnętrznymi audycji telewizyjnych”.

- koszty pośrednie powinny być rozliczane wskaźnikiem od kosztów bezpośrednich, wynoszącym od 2% do 7%, i wymagają uprawdopodobnienia przez producenta zewnętrznego,
- zysk w umowach powinien być zapisany kwotowo w przedziale od 4% do 20% i pozostawać niezmienny dla producenta zewnętrznego, niezależnie od poczynionych przez niego oszczędności w kosztach produkcji.

Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że zgodnie z ww. zapisami narzut kosztów pośrednich powinien stanowić 2% – 7% kosztów bezpośrednich, a narzut zysku 4% – 20% kosztów ogółem. Upraszczając obliczenia do jednej podstawy liczenia narzutu, tj. od kosztów bezpośrednich – w związku przede wszystkim z mocno ograniczonym budżetem Oddziału, najmniejszym w historii jednostki – dodając oba narzuty do siebie otrzymujemy narzut od 6% do 27%. Producenci zewnętrzni współpracujący z Oddziałem na ogół stosują narzut 10%, który jest zdecydowanie bliżej dolnej granicy – co jest z korzyścią dla TVP S.A. w Białymstoku, biorąc pod uwagę jej finansowe możliwości.

[Dowód: akta kontroli str. 117, 326-336, 342-348]

Zdaniem NIK, przyjęty w Oddziale sposób rozliczenia zysku i kosztów pośrednich nie wpływał negatywnie na sytuację finansową OTV Białystok, gdyż nie skutkowało wyższymi kosztami zakupu audycji.

3. Żadna z 21 analizowanych umów dotyczących audycji, niepodlegających zakazowi sponsorowania, nie zawierała zapisów wskazanych w uchwale Zarządu TVP S.A. z 18 listopada 2008 r. w sprawie sponsoringu²⁵. Wynikało to z dostarczenia tej uchwały do Oddziału dopiero w trakcie kontroli NIK (13 maja 2014 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 326-336]

Opis stanu
faktycznego

- 2.4. W latach 2011 – 2014 (I kwartał) przewidywane koszty jednostkowe produkcji uzyskanych przez OTV Białystok od producentów zewnętrznych nie przekraczały 50 tys. zł. W związku z tym Oddział nie był zobowiązany do stosowania Karty technologiczno-produkcyjnych koncepcji audycji²⁶.

[Dowód: akta kontroli str. 25-31]

- 2.5. Wszystkie analizowane przez NIK umowy (26) zostały zarejestrowane w centralnym rejestrze umów, w tym 11 w ciągu 14 dni od ich zawarcia, tj. zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale w sprawie umów, a pozostałe 15 po upływie ww. terminu.

[Dowód: akta kontroli str. 113-116]

- 2.6. Przy podpisywaniu 26 objętych analizą umów przestrzegano obowiązujących w Spółce procedur dotyczących unikania konfliktu interesów. W badanej próbie nie stwierdzono przypadków podejmowania decyzji w sprawach audycji telewizyjnych i filmów przez osoby, które podlegały wyłączeniu na mocy § 2 ust. 1 i 2 uchwały Zarządu Spółki z 21 grudnia 2004 r.²⁷. Do wszystkich czterech analizowanych umów z 2014 roku załączono oświadczenie producenta na wzorze określonym w załączniku do uchwały z 3 grudnia 2013 r.²⁸, że nie pozostaje on ze Spółką TVP SA w stosunku pracy oraz nie pozostaje z pracownikiem Spółki TVP SA w stosunku małżeństwa, pokrewieństwa w linii prostej pierwszego stopnia, pokrewieństwa w linii bocznej drugiego stopnia oraz powinowactwa pierwszego stopnia.

[Dowód: akta kontroli str. 40-46, 72-77, 244-246, 291-292]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na zarejestrowaniu 15 umów (z 26 analizowanych) w centralnym rejestrze umów po upływie 14-dniowego terminu, określonego w Uchwale w sprawie umów (w 10 przypadkach przekroczenie wynosiło od jednego do siedmiu dni, w czterech przypadkach od 13 do 30 dni, a w jednym – 73 dni). Dyrektor OTV Białystok wyjaśnił, że opóźnienia w rejestracji umów wynikały z przeoczenia terminu rejestracji lub obłożenia obowiązkami pracownika

²⁵ Zapisy uchwały przytoczone zostały w pkt 1.7. Wystąpienia pokontrolnego.

²⁶ Uchwała nr 350/2010 Zarządu TVP S.A. z 12.05.2010 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania „Karty technologiczno-produkcyjnej koncepcji audycji tv”.

²⁷ Uchwała nr 337/2004 Zarządu Spółki TVP S.A. z 21.12.2004 r. w sprawie wyłączenia niektórych pracowników z podejmowania decyzji w sprawach dotyczących audycji telewizyjnych i filmów.

²⁸ Uchwała nr 607/2013 Zarządu TVP S.A. z 3.12.2013 r. w sprawie zakazu zawierania w imieniu TVP SA umów cywilnoprawnych z pracownikami TVP SA oraz członkami ich rodzin.

rejestrującego umowy, a także całego zespołu ekonomicznego Oddziału oraz późnym, mimo ponagień, dostarczeniem podpisanych umów przez producentów .

[Dowód: akta kontroli str. 113-116, 326-336]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, zawieranie i realizację umów na produkcję zewnętrzną.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁹, wnosi o:

1. Terminowe rejestrowanie i ocenianie propozycji audycji telewizyjnych w systemie ROPAT.
2. Egzekwowanie od producentów zewnętrznych obowiązku przedłożenia pisemnych ofert audycji telewizyjnych i kosztorysów na drukach obowiązujących w TVP S.A.
3. Terminowe rejestrowanie umów w centralnym rejestrze umów.
4. Przyjmowanie od producentów zewnętrznych ofert audycji telewizyjnych, zawierających oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją współpracy i wyrażeniu zgody na określony w niej tryb, terminy i zasady współpracy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla dyrektora OTV Białystok, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK przysługuje Panu dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

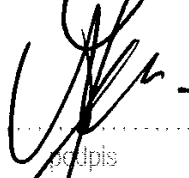
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 16 czerwca 2014 r.

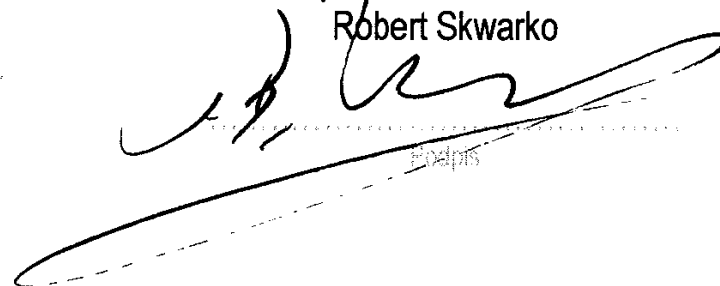
Kontrolerzy:
Beata Pawłowska
specjalista k. p.

.....
podpis

Andrzej Juchnicki
doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
z up. WICEDYDEKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis

²⁹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

